

GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata wynosi:
W Krakowie: rocznie 12 zł.,
półrocznie 6 zł., kwartalnie
3 zł., miesięcznie 1 zł.
W Galicyi i całej monarchii
austro-węg.: rocznie 16 zł.,
półrocznie 8 zł., kwartalnie
4 zł., miesięcznie 1 zł. 50 ct.
W Niemczech: rocznie 40 mr.,
półrocznie 20 mr., kwartalnie
10 mr., miesięcznie 3 mr. 50 f.
W innych krajach: rocznie
48 fr., półrocznie 24 fr., kwar-
talnie 12 fr., miesięcznie 4 fr.
Pojedynczy numer 6 cent.
z przesyłką pocztową 8 cent.
Inseraty 6 cent. od wiersza
drobnym drukiem (petitem).

Prenumeratę i inseraty
przyjmują:

Administracja „Gazety Kra-
kowskiej,” tudzież Agencja:
w Krakowie: Jan Fischer, „Pa-
łac Spiski,” p. Nowakowska,
skład tytoniu, róg ulicy Bra-
kiej, w hali Sukiennic Nr. 5.
W Ryńku gł. A. Grigar i skład
papieru p. R. Ludwińskiego.
We Lwowie: księgarnia Gu-
brynowicza i Schmidta, księ-
garnia Łukaszczyka ul. Ha-
licka Nr. 50.

Listy reklamacyjne nieopie-
czętowane nie podlegają opła-
cie pocztowej.

Wychodzi od 1 Lipca b. r. codziennie wyjąwszy świąt i niedziel.
Redakcja przy ulicy Szewskiej Nr. 4, drugie piętro. — Administracja w drukarni Wł. L. Anczyca i Sp., ul. Kanonicza Nr. 9.
Rękopisów nie zwracamy. — Niefrankowanych listów nie przyjmujemy.

Od Administracji.

Prenumerata na „Gazetę Krakow-
ską” wynosi do końca bieżącego kwar-
tału dla prenumeratorów zamiesco-
wych 3 złr., dla miejscowych 2 złr.

Prenumerować można od każdego
dnia miesiąca.

Kraków, dnia 1 Sierpnia.

Dwie władze zwierzchnicze.

Gdyby nie tradycyjna powolność Porty
w jej ruchach politycznych, dziś już praw-
dopodobnie sprawa egipska nazywałaby
się wojną angielsko-turecką, a cała Eu-
ropa byłaby w przygotowaniu do udziału
w tej akcji. Przy tej powolności, dziś
jeszcze pytać się możemy, wiele też czasu
upłynie, zanim rozpocznie się dramat, do
którego prologiem było posiedzenie kon-
ferencji konstantynopolskiej, odbytej we
czwartek czy piątek ostatni, bo i to już
trudno zdaje się oznaczyć przy regular-
nym porządku, jaki zapanował w całej
sceneryi sprawy, prowadzonej przez „pier-
wszego lorda” W. Brytanii.

„Jedząc, przychodzi apetyt” — powia-
dają francuzi — sądźmy też, że sir Glad-
stone ani żaden z jego współpracowników
nie przypuszczał, że Anglia formułować
będzie tego rodzaju pretensje co do prowa-
dzenia otwartej przez nią sprawy egipskiej
i co do ostatecznego uregulowania panowa-
nia nad Egiptem, jakie dziś już formułuje
— zaprawiona tryumfem zbombardowania
Aleksandryi, spalenia miasta i rzezi pozosta-
łych w Egypcie Europejczyków.

Miesiąc temu dobijała się Anglia in-
terwencji tureckiej w Egipcie, jako in-
terwencji potęgi zwierzchniczej, nakłada-
jąc tej potędze jedyny tylko warunek, aby

po ponownem zdobyciu kraju na własnych
wiernych, Porta nie ważyła się nie zmie-
nić w urządzeniach tego kraju, obliczonych
na wyzyskiwanie jego bogactw i jego nędz-
nej ludności przez spekulantów i lichwia-
rzy europejskich.

Tak zwany „koncert europejski,” który
przeradza się w najszybszą kaka-
fonię, miał być rękomią tego lojalnego
zachowania się Turcyi. — Takie były
wówczas plany „pierwszego lorda skarbu
W. Brytanii.” — Wiele on sam wówczas
ważył powagę zwierzchniczej Turcyi i po-
wagę tego najwyższego „koncertu,” oka-
zało samowolne bombardowanie Aleksan-
drii, nie mające tyle nawet na swoje uspra-
wiedliwienie, że sir Gladstone rozpoczy-
nając bombardowanie nie był przygoto-
wany, aby zapobiedz hekatombom ludzkim
i porządek materyalny utrzymać w Egyp-
cie. Tak drobne rzeczy nie obchodziły go
wcale. Dalej, następnie, jeśli Turcyja i
Europa nie zrobią tego co zarządza chre-
ściański minister, pewnym był przecież,
że siły Anglii wystarczą, aby porządek
zaprowadzić i interesu W. Brytanii zabez-
pieczyć. Tak się wydawało sir Gladstone’owi.

Dziś Turcyja zgłasza się do żądanej
od niej interwencji. Nad wszelkie spo-
dziewanie przyjmuje bezwarunkowo notę
identyczną europejską wystosowaną do niej
w tej sprawie dnia 15 lipca, w cztery
dni po bombardowaniu Aleksandryi. Jes-
zcze Europa konferencyjna i ta druga
skromna, która się nazywa opinią publi-
czną, nie mogą wyjść ze zdumienia, że
Porta tak łatwo poddała się warunkom,
mając wszelkie szanse odmiany ich przy
zielonym stole dyplomacji, alści upelno-
mocowany W. Brytanii, składa tego ro-
dzaju oświadczenia, które wątpić nie po-
zwala, że Anglia nie chce już wcale
interwencji tureckiej i nie chce wcale
krępowania swej „swobody działania.” To
co ona chce, to to, aby Europa konfir-
mowała wszelkie jej rozporządzenia w E-

gipcie, nadając jej działaniu sankcję świata
cywilizowanego i przyjmując za prawo
fakta, jakie się jej podoba stworzyć dla
zapewnienia porządku i dla zabezpiecze-
nia interesów W. Brytanii, alias dla pa-
nowania Anglii w Egipcie.

Reprezentanci Porty wyrazili życzenia,
aby obecnie, skoro sułtan, zwierzchniczy
władca Egiptu, podejmuje bezzwłocznie
interwencję wojskową, pod warunkami
w nocy europejskiej oznaczonymi, Anglia,
postronne mocarstwo, cofnęła swoje siły
z Egiptu — a przynajmniej nowych już
tamże nie wysyłała. Oświadczyli oni za-
razem, że wyrażają to tylko jako logiczne
i słusne życzenie, nie cofając przeto,
ani opóźniając akcji interwencyjnej Porty.
Lord Dufferin w odpowiedzi na te dekla-
racje zażądał, aby Porta nie wdając się
w stawianie jakichkolwiek życzeń, dała
przedewszystkiem dowód — jak nazwał —
szczerości swych zamiarów, ogłaszając
Arabi-paszę rokoczaninem i oddając swe
siły do wspólnej akcji z angielskimi w
Egipcie. Drugie życzenie Porty, aby ten
punkt identycznej noty został zmieniony
który żąda, aby działanie wojenne Porty
zostało ograniczone do trzech miesięcy
tylko, tak aby wojska tureckie po tym
przebiegu czasu opuściły Egipt, jeśli ich
pozostania nie zażąda wyraźnie Khedyw
a koncert europejski przyzwoli, to ży-
czenie już przedtem pełnomocnicy W.
Porty cofnęli na domaganie się lorda
Dufferin. Bezwarunkowo więc, z petlicą
na szyi i szansą zrażenia do siebie ca-
łego świata mahometańskiego, Porta po-
dejmuje się interwencji, będąc zwierzch-
niczą potęgą, byle tylko ratować swoje
tytuły zwierzchnicze wobec rozwijających
się wypadków, a Anglia silna bombardo-
waniem bezkarnem i zamiarami, których
już wcale nie ukrywa obecna prasa rzą-
dowa „Times” i „Daily News”, i które
są przejrzyste w deklaracjach ministrów
angielskich, a mianowicie że Anglia pod-

jąwszy raz akcję na własną rękę i wedle
wygody swego panowania, urządzi stosunki
egipskie a interwencji tureckiej po pro-
stu nie przyjmuje.

Ta ostatnia nastąpi wszakże, gdyż siły
wojskowe W. Brytanii nawet Turcyi nie
imponują — ale nastąpi wbrew woli An-
glii. Tak więc do pacyfikacji Egiptu
dwie stają potęgi zwierzchnicze: Turcyja
i Anglia. Pacyfikacja pójdzie łatwo, bo
armia Arabi-beya koniec końców nie jest
niczem innem w ostatniej analizie, jak
fanatycznym motłochem. Od ostatecznego
losu nie wybawi jej ani świętość hasel,
ani zagadkowa genialność przewodzczy.
Lecz z chwilą czynnej interwencji turec-
kiej nie będzie już szło o pacyfikację,
ale o decyzję, która z dwóch władz
zwierzchniczych nad Egiptem jest lepszą
i silniejszą: czy prawna, oparta na tra-
dycjach i życzeniu wielkiej większości
egypcyjan — turecka, czy angielska, za-
pisana w pamięci mieszkańców wyzyski-
waniem chciwych zysków przybyszów, w
pamięci świata cywilizowanego bombardo-
waniem Aleksandryi i polecająca się sprawie
postępu i rzetelnego chrześcijaństwa
wyniosłością i bezwzględnością postępowa-
nia. Obie zaś oparte są o realne siły
wojenne, siły jednej i drugiej strony,
nie pozbawione arcyważnych przymiotów
moralnych.

Dziś Anglia stoi sama, mimo konfe-
rencji konstantynopolskiej. Odosobnienie
jej zaznamionowała protestacja Lessepsa,
więcej znaczącego w sprawach Egiptu dla
egypcyjan i dla cywilizacji europejskiej,
niż razem wzięte wszystkie potęgi euro-
pejskie, zaznamionowała silniej niż zdumie-
niające olbrzymią większością odrzuce-
nie kredytów morskich w izbie deputo-
wanych francuskiej (450 przeciw 75)
jakiem Francja rozwiązuje wszelką soli-
darność z postępowaniem Anglii, poświę-
cając swój rządzący gabinet i bez tego
arcystożny.

Odcinek „Gaz. Krak.” z dnia 1 Sierpnia.

2)

DWIE KOŁĘDY STAROSTY WINNICKIEGO.

(Obrazek historyczno-podaniowy z XVII wieku).

(Dalszy ciąg.)

Trzeba wiedzieć, iż zaledwie lat parę mi-
nęło od klęski, co i z młodzi i z mężów i
z bogactw — kraj na długo ogołociła, a wiele
rąk silnych i walecznych, co go żywiły i bro-
niły, w pęta bisurmańskie podała. Nie dziw
więc, że nie znał kraj wesela, że kirem się
odział powszechnym, boć nie miałes naów-
czas rodziny gdzieby jak tu u starościnnego
stołu nie było miejsca opróżnionego, gdzieby
oczekiwanego nie wygladało.

Smutno im tam było przy tej wielkiej
uczcie dorocznej, kiedy serce do serca się
garnie, wzrok szuka wzroku ukochanego, al-
bowiem dolczyć się nie mogli.

Atoli z pod onego surowego prawa ciężkiej
powagi i głębokiego frasunku, był tam ma-
leńki wyjątek, który świecił jak kwiatek
jaskrawy przy mogilnych cyprysach i sam
jeden z całego żałoby powleczonego grona,
jaśniał dawnym domu przepychem... I jakim
go przywilej wyjął z pod surowego rodzinnej
żałoby prawa? Oto despotyczniejsze nad
wszelkie inne, prawo dzieciństwa!

Było to małe sześciolatek chłopię, ponętne
jak pieściadełko, piękne jak aniołek a szcze-
biotliwe jak ptaszek. Sam strój chłopaczka
dziwnie odbijał od szat ponurych reszty ro-
diny; zdawało się, iż cały zbytek, który
starszych odbiegał, osiadł na tem drobni-
uchem rozkosznym ciałku. Miał na sobie
kontusik amarantowy z weńckiego aksamitu,
lamowany sobolem, ze złotymi pętlami; biały
żupanik spięty zapinką dyamentową — co

świeciła jak lzy jego babki — która od ust
sobie odejmując strawę, klejnocik ten ulubie-
niewi zachowała. I szabelka była u boku ma-
leńka, a pozłocista — a na pięknej główce
chłopięcej fantazyja despotyzmu dzieciennego,
zachowała piękny kołpaczek barwy kontusza
także futerkiem lamowany, z bogatą kitką i spin-
ką. A z pod kołpaka spływały płowe bujne kędzior-
y, okalające twarzyczkę niby świeża brzośkwinka
w momencie dojrzewania, z której były dwoje
dużych oczów z połyskiem dwu przepysznych
turkusów, co się tak śmiały do życia, a szy-
dziły z trosk jego i kłóców.

O bodajto być cały wiek małym dziecie-
ciem u starannej i miłującej matki, a nigdy
nie wyrosło i nie zestarzeło!

A oni — by tam we łzach zatopili przy
tym swoim smutku, gdyby tego pieścioszka
nie mieli na oczach. Toż i wzrok całego grona
tonął w tej małej osobce, jak wzrok upragnio-
ny wierzchołek świątyni.

O! ci maluczy się mądrzy, a mają swoją
przebiegłość, wiedzą jak zużytkować względy
starszych. Jak basza zasiadł buńczucznie ma-
leć na swoim miejscu, które jedno także
z pomiędzy wszystkich, odznaczało się boga-
tem nakryciem. Obok przy nim było ono miej-
sce opróżnione, mające również staranniejsze
przybory; krzesło duże z poręczami, obite
safiannem złoconym w kwiaty, a na stole pię-
kny roztruchanik rodowy, złoty, na emalii
perłami otoczony, miał wyobrażenie patrona
rodu św. Aleksandra, a z drugiej strony klej-
not domu Korczak, równie bogato wyobra-
żony. I misy przy tem nakryciu były srebrne
i inne naczynia kosztowne. Widząc prostotę
i skromność całej rodziny, obok wykintu
tego kącika, odgadsz od razu, iż on to był
jej świątynią i jak ten mniuch ubogi z ciałem
zakrawionem wlosiennicą i wyniszczonem
przez posty, przystraja w przepych ofiarze
Boga, tak oni bóstwu swoich serc ofiarę za-
przania nieśli.

Skoro wszyscy zasiedli, a jeszcze nie roz-

noszono jadła, kiedy malec srebrnym, ale
już wprawnym do rozkazywania głosem
szczebiotał:

— Nalać wina dziadkowi w roztruchanik,
bo gdy przyjdzie z drogi, zmęczony, zechce
się napić!

Na te słowa wszystkie serca się ścisnęły
tęsknotą po nieobecnych, a oczy łzawe wszyst-
kie, na opróżnione miejsce się zwróciły i je-
żeli to być może większą ciszą rozlał się
jeszcze na przytomnych, ogólny frasunek.

— Ze też Oleńko, zawsze coś plecie bez
zastanowienia... przecie rok rocznie jedno i
to samo powtarzasz i tylko boleść serc na-
szych utęsknionych rozrąbiasz, a kto wie, czy
my już kiedy dziadka ujrzemy, może już...?

I nie mogła dokończyć starościna rozpo-
czętej drżącym głosem rozmowy, którą jej
lzy zatamowały.

Chłopieczyna przebiegła na drugą stronę
opróżnionego miejsca, zawiła na szyi niewia-
sty, pieściła ją, jedwabnymi kędziorkami ocie-
rała lzy z poranego troską jej oblicza i szcze-
biotał coraz weseli:

— Jużem ja starszy tego roku babciu i
wiem co mówię, bo mi się śnił dziadek i po-
wiedział, że na kutę wróci i odda mi ten
piękny roztruchanik, który dla mnie przezna-
czył.

Wszyscy wypatrzyli oczy na dziecko — jak
na wyrocznie, hamując w sobie uczucie na-
dziei, aby jej na smutny zawód nie narażać.
— Oby to Bóg przemawiał przez twe nie-
winne usta, moje dziecko! — rzekła z cięż-
kiem westchnieniem starościna, odpłacając
szczerze pieśczęty chłopięciu.

Czyliż to się człek pyta zkad mu przycho-
dzi (ta zwana „matką głupich” a ja bym po-
wiedział „straponych”) — nadzieja! Wszystkie
tedy oczy zwróciły się na piękną główkę
chłopięcą, to naprzemian przenosząc na drzwi
wzrok pełen radosnego i trwożliwego oczeki-
wania. Chłopięcie sobie dalej szczebiotało rado-
śnie. Studzy roznosząc jadła, podawali opie-
szale, a ociągali się z umysłu, ażali pan ich

upragniony, pod koniec przynajmniej uczył
się nie zjawi?...
Skrzypnęły drzwi!... We wszystkich serca
zamarły, zda się z piersi wyskoczyły do
progu, na którym stanęli dwaj duchowni za-
konnicy... Trynitarze!... Zakon wykupni
więźniów wyłącznie poświęcony... O! co za
pożądani goście!

Starościna w jednej chwili odzyskawszy
nogi młodej dziewczki, podbiegła do księży,
a do ust rozpalonych nadzieją i obawą roz-
czarowania, przyciskając ręce zakonników,
trwożliwie pytała:

— Bóg was sprowadził dobry ojcowie,
pewno wracacie z Turcyczyny, czy nie z wie-
ścią przynajmniej od mojego nieszczęsnego
małżonka?

— Tak w istocie moja jejmość — prawil
starszy — wracamy ze Stambułu; chodziliśmy
za wykupem więźniów, a dla braku środków,
wielu niestety musielismy pozostawić w nie-
woli, a jest tych nieszczęśliwych siła... Jakże
godność waszego małżonka, możemy go i
widzieli?...
— Aleksander Bałaban, rotmistrz J. K.
M., starosta winnicki.

— Jako żywo, oglądaliśmy Imćpana sta-
roste, cieszy się dobrem zdrowiem i ocze-
kuje zmiłowania bożego i pamięci przecznej
rodziny...

— O Boże bądź pochwalony, że mu nie-
wola nie odebrała życia! — zawołała staro-
ścina wznosząc ręce jak w modlitwie, a po-
tem ze smutkiem dodała:

— Bóg mi jest świadkiem, iż czynię po
temu co mogę, ale kraj wyniszczony, a do
tego od nieszczęsnej cecorskiej potrzeby, cią-
gle napady tatarskie go trapią... Ale ja ich-
mość ojców tak trzymam u proga, raczie
zasiaść i posilić się czem Bóg dał, przecie
to dzień tak uroczysty, a ojcowie podróżni...

PIOTR JAXA BYKOWSKI.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Bardziej wszakże od tych obu faktów, i od podejrzeń rzucających z Londynu, że wszyscy i wszelkie czynniki na wodach i lądzie Egiptu przeciw Anglii intrygują, bardziej od tego wszystkiego charakteryzuje odosobnienie Anglii, że jedyne mocarstwo, które ją od początku do awanturycznego przedsięwzięcia zachęcało, Rosja pierwsza, nagle i niespodzianie, zwróciła się otwarcie na konferencji przeciw samowolnemu Anglii postępowaniu.

Ale bo też dziś sprawa, stała się odmienną. Dziś idzie o pozyskanie tytułów dla tej drugiej władzy zwierzchniej w Egipcie, z jaką się zgłasza Anglia gladstone'owska do świata. Rosja pierwsza występuje do targu — sprawa wschodnia otwarta. Powolność Turcji w działaniu, potulność przyjęta przez nią w formach występowania, opóźnia może rozegranie się krwawego aktu tej sprawy na ziemi europejskiej aż do przyszłej wiosny. — Do tego czasu wystarczą z pewnością gmatwaniny afrykańskie i azjatyckie na wypełnienie sceny, lecz któż zaręczy, czy wznowione strzały, na południowej hercegowińskiej granicy, wychylenie się Czar-nogóry i przebudzenie się radykalnej opozycji w Serbii nie są już aktu tego preludjami? Niech na to odpowie zapobiegliwa, jak wiemy, dyplomacja austro-węgierska.

„Fremdenblatt“ omawiając w ostatnim numerze na naczelnym miejscu werdykt przysięgłych w procesie o zdradę kraju pisze:

„Polityczny proces, który toczył się we Lwowie od kilku tygodni, nie zakończył się tragicznie, czego się obawiano a do czego prokuratura dążyła (?). — Trybunał przysięgłych uwolnił wszystkich oskarżonych rusinów od zbrodni zdrady stanu a uznał tylko czterech z nich winnymi zbrodni naruszenia spokoju publicznego. Stosownie do zapadłego werdyktu skazał sąd winnych na kary więzienne od 3 do 8 miesięcy. Ten werdykt nadaje procesowi pojednawczy charakter i przyczyni się też zapewne do uspokojenia narodowych antagonizmów w Galicji. Werdykt powyższy, dowodzi jednak nie mniej, że lwowscy przysięgli — którzy należą do polskiej narodowości — nie kierowali się przy wydaniu wyroku narodowymi pobudkami i nie dali się też uwieść politycznej namietności, lecz złożyli dowody takiego przedmiotowego i ludzkiego postąpienia, jakie niestety w procesach politycznych należą do rzadkich już objawów. — Przysięgli narazili byli na ciężką próbę, bo dotąd żaden jeszcze trybunał przysięgłych w kraju o mieszaną narodowość, nie rozstrzygał politycznego procesu tak wielkiej doniosłości. Mimo jednak uwalniającego werdyktu przysięgłych odkrył proces lwowski olbrzymie rozgałęzienie się panslawistycznych komitetów i ich akce w wszystkich ziemach słowiańskich, jak również, wykazał sposoby i środki jakimi ta agitacja się posługuje, mamy więc nadzieję, że uczynione przy tej sposobności spostrzeżenia nie tak prędko pójdą w zapomnienie.“

Cieszy nas bardzo to uznanie ze strony ministerialnego organu — dla naszych przysięgłych i dla wydanego przez nich werdyktu. Tak pojął i przyjął kraj cały ów werdykt wydany przez swoich tłumaczy sumienia publicznego; lecz niemieliśmy cieszyć nas bardzo, że sferom ministerialnym w Wiedniu odrzuciła się tak dobitnie na tle procesu lwowskiego owa akcja, która od dawien dawna z całą świadomością, przebiegłością i siłą, zdążyła do zadania śmiertelnego ciosu monarchii austro-węgierskiej, tymczasem zaś podmywa i rozrywa w podstawach tę potężną zapórę, jaką niezaprzeczenie tworzy naród polski w swoim wielokiem złączeniu z Rusią wobec zalewu moskiewskiego.

Położenie w Bułgarii.

(Korespondencya „Gazety Krakowskiej“).

Sofia 29 lipca.

Z powrotem księcia Battenberga do Bułgarii, jak się tego wszystkie tutejsze partie spodziewały, zaszły nowe zmiany, ale czy na lepsze, o tem jeszcze bardzo powatpiewać można. Są i tacy, którzy zaręczali, że po powrocie, książę zdecyduje się ogłosić odłożoną ad acta konstytucję, którą oficerowie rosyjscy, wysłani niby jako instruktorowie do Bułgarii, policzkowaniem i kolbami zagrzebali. Tymczasem całe tylko ministerium, jak wam wiadomo, zostało zmienione i zastąpiono je po części znowu nowymi nabytkami z Rosji. Razem z księciem przybył do Bułgarii p. Soboleff na stanowisko rady w ministerium; — był on także swego czasu sekretarzem księcia Czerkaskiego, tego samego osławionego księcia polakożercy, który proponował Aleksandrowi II pod Plewną także gospodarkę w Bułgarii, jaką prowadził z woli cara w Polsce. Ostrożny jednak car powiedział mu wówczas: „Szto ty durak, czy myślisz, że

jesteśmy w Polsce, nie widzisz, że cała Europa na nas patrzy, co my robimy?“

Nowy minister wojny p. Kaulbars, objawiając swoje urządowanie, wprowadza swój system administracji wojskowej. Jednym słowem systematycznie zwolna i stopniowo przyzwyczajają Bułgarów do administracji i rządzenia — po moskiewsku. Czegóż więcej potrzeba, jeżeli w ministerium zasiadają osoby tości z ramienia rządu rosyjskiego, a do tego cała administracja i komenda wojskowa odbywa się po moskiewsku, wszystkie zaś stopnie wojskowe, zaczawszy od kapitana, bez wyjątku, zajęte przez moskali. Prawda, że wszyscy ci panowie są niby wysłani tutaj jako instruktorowie, jednak więcej to można uważać, że są oni w misji dla celów rządu rosyjskiego. Jakoż wszyscy wypełniający służbę wojskową, są oficjalnie zależni nie od Bułgarii ale od rządu rosyjskiego. Oficerowie rosyjscy są tutaj podwójnie płatni a otrzymują takie gaże, jakie żadne państwo na stopie pokojowej nie wypłaca. W szeregach zaś, biedny żołnierz bułgarski, pobiera zaledwo 60 centów, jako miesięczny żołd. Czyż sądzicie, że dobrze myślący bułgarscy są zadowoleni z takiego stanu rzeczy? Bynajmniej. Muszą jednak, chcąc nie chcąc, znosić te przysmaki, jakie im rząd rosyjski przyprawia, bo są bezradni i bez własnej woli. Nie mają odpowiedniej siły, aby temu zapobiedz w obec kamaryli rządu rosyjskiego.

Wielu bułgarów niesłusznie zarzuca księciu Battenbergowi, że samowolnie złamał konstytucję. Jest to zarzut niesprawiedliwy, bo ks. Aleksander nie posiada, jak mnie zapewniają, charakteru despoty, a wywrócenie konstytucji nie wyszło z jego chęci i woli.

Z konieczności musiał on to spełnić, co mu z góry wskazano z Gatelyn; inaczej — rzecz to pewna — że nie dąliby księciu 24 godzin spokojnie posiedzieć na tronie bułgarskim. Można powiedzieć, że ważniejszą jeszcze rolę wykonywał w tem małym „coup d'état“ p. Hytrow, wysłany naówczas jako przyboczny doradca księcia i jako specjalny agent dla ściślego wykonania tego aktu, mając do pomocy byłego ministra wojny p. Ehrenrotha i byłego komendanta okręgu warneńsko-szumlańskiego, pułkownika Babarikina. Zresztą nasłana była cała zgraja żandarmów na usługi Hytrowa, aby spełnić nakazujące dzieło kamaryli cara Aleksandra III. P. Hytrowo obok tego bardzo energicznie okazywał swoją antypatję ku Austro-Węgrom. Za czasów to jego zbierano składki i werbowano ochotników w całej Bułgarii do powstania w Bośni i Hercegowinie, tylko tych ostatnich junaków nie wielu się udało p. Hytrowowi z pomiędzy bułgarów zebrać. Na dowód jakie uczucia wyznają tu moskale dla sąsiadującego państwa, przytoczę, że jednego bułgara kazano, jakoby z rozkazu Hytrowa, wykreślić z klubu słowiańskiego w Sofii za to tylko, że się w klubie odezwał sympatycznie o Austro-Węgrzech.

Parę tygodni temu, spotkałem w Tyrnawie pp. komisantów, którzy byli specjalnie wysłani z Rosji, aby z całej Bułgarii zebrali wszelkie szczegóły, jaka ilość towarów i po jakiej cenie przychodzi z Austro-Węgier do Bułgarii. Może więc rząd austriacki na pewne liczyć, że i w drodze handlowej od Dunaju i przez Odessę, będzie miał konkurencję i przeszkody ze strony Rosji.

Ale nie na tem wszystko się kończy, rząd rosyjski nietylko handlowo ale i politycznie pracuje nad tem, aby od korzenia podciąć wpływ i byt Austro-Węgier. Dla tego też agenci rosyjscy niezmordowanie prowadzą swoje dzieło, aby obrzydzić Austro-Węgry wobec południowych słowian; wpoić fanatyzm i uprzedzenie bez granic przeciw wszystkiemu, co austriackie. To jest cel i wytknięta droga, po jakiej dziś propaganda rządu rosyjskiego kroczy. Niechaj tylko tak dalek idzie, a tym zaślepiencom otumanionym i oczarowanym kadzidłami i podstępami rządu rosyjskiego, otwiera się oczy, ale może wtenczas dopiero, kiedy zobaczą, że niestrudzone norki już dotarły do przeznaczonych granic i czasu, aby na dobre wstrząsnąć podwalinami dynastji Habsburgskiej. Wierzący, że bardzo rzadko można zetknąć się z bułgarem, któryby nie miał tego przekonania, że pierwsze starcie się Austro-Węgier z Moskwą, musi doprowadzić do upadku i wykreślenia Bułgarii z karty państw europejskich.

Jakże rząd austriacki na to wszystko oddziaływa? Może przez swych konsultów, z których może ani jeden nie zna dotychczas tutejszych stosunków a tem mniej języka miejscowego. A przecież jest to sprawa żywotna, bo leży w interesie Austro-Węgier, aby w krajach słowiańskich jej reprezentanci, znali także dokładnie język słowiański, a daleko skuteczniej mogliby nie jedno złe wyjaśnić i nie jedno uprzedzenie usunąć.

Ks. Aleksander I przybył do Ruszczuki, gdzie się zatrzymał dwa dni, w sobotę zaś wyjechał osobnym pociągami do Warny, do kąpieli morskich. Z końcem sierpnia ma jechać do Szumli na manewra wojskowe, na które podobno także jest zaproszony król Karol I. Trzeba przyznać, że ludność bułgarska w przejeździe bardzo dobrze go na każdym miejscu przyjmowała, i nie można zaprzeczyć, że ks. zaczyna być bardzo lubionym przez ludność tutejszą. Postać księcia jest nader sympatyczna i w rysach jego maluje się szla-

chetność i dobroduszość, a podobieństwo wielkie do ś. p. generała Bossaka.

KRONIKA.

Kraków d. 1 Sierpnia.

Kuryerek krakowski. Tyle lat patrzę na nasz rynek krakowski i codziennie wydaje mi się on piękniejszy, co dzień droższy sercu. — Jakże mało ludzi spotkałem, o których mógłbym to samo powiedzieć! — Ba! nie jeden zarzuci: „Oż dziwnego? rynek nie mógł zrobić ci nic złego, nie skrzywdził cię, nie oczernił, nie oszukał... Rynek rzecz martwa!“. — O! nie martwy on! Żyje życiem gorętszym od wielu najgorętszych ludzi, a choć wspomnienia jego nie zawsze wesole, nie zawsze różowa jutrzienka nadziei zabarwione lub opromienione pogodą południa, choć nie tylko w przeszłości narodu ale i w przeszłości osobistej czernia się na nim smutki żałobne, zawody czarne i rozczarowania w kir przyodżiane, nie przestaje go kochać po synowsku. Zda mi się, że w tem sercu Krakowa, bije serce całej Polski. Więc też wszystko co szpeci wielki plac pamiętalem, chciałbym wymieścić jednym zamachem jakiejś olbrzymiej miotły... tak dużej jak wieża starego ratusza. Ja co w Krakowie do każdego punktu miasta spieszę przez rynek, we wtorek i piątek, wybieram ulice boczne, ciemne przecznice, żeby go ominąć, — bo nie mogę patrzeć na targ, który się na nim rozkłada i trywialnie sadowi. Codziennie... nawet szereg skromnych wózków nalegających do posłańców publicznych drażni mnie, a co dopiero w owe dni fatalne: stoły, ławki, krany, garnki, warzywa, grzyby i Bóg wie co jeszcze. Tylko kwiatom przebaczam i mówię w duchu: „Te, niechby sobie zostały, ale resztę wyrzucić należy na inne place i placiki, aby rynek wolny był jak świątynia od niechlujnego kramarstwa“. A kiedy tak w myśli formułuję pobożne życzenia, dodaje po cichu: „Oj! żeby to zarząd miasta mnie wysłuchał, posłizbyby targi na cztery rogi Krakowa i rynek odetchnąłby spokojnie po tej przymusowej rozspycie!“. Kto wie, może życzenia moje spełnią się kiedy!.. Byłoby tylko co najrychlej... o! co najrychlej!..

Brzydka moda rozwieliżniać się zaczyna w naszym skromnym i poczciwym Krakowie. Pewni niemiłodzi młodzieńcy, napastują na ulicach kobiety z bezczelnością właściwą tylko nieuciwilizowanym wyrzutom społeczeństwa, z wielkich miast Północnego-Wschodu. I tak, w tych dniach, jacyś Lovelacowie brukowi, ośmielili się z cynizmem niesłychanym, zaczepić na ulicy trzynastoletnią pannkę, za którą postępował o kilka kroków dalej jej ojciec ze swym przyjacielem. Szczęściem, że ci ostatni, schwytali ptaszkę... czy podobno ptaszkę tylko, bo jeden z napastników widząc niebezpieczeństwo na serio, ulotnił się jak kamfora... a pochwyconych, oddali w ręce policyi, która surowo ale sprawiedliwie ukarała śmiałka.

Józef Sznijski, sekretarz Akademii Umiejętności powrócił do Krakowa z Reichenau, w znacznie lepszym zdrowiu, niż kiedy opuszczał nasze miasto.

Delegat hr. Badeni, opuścił Kraków za urlopem i wyjechał do swego majątku ziemskiego, z kąd uda się później do Buska.

Założenie kamienia węgielnego pod kościół Zgromadzenia Sióstr Felicjanek. W dniu jutrzejszym tj. 2 sierpnia odbędzie się na Smoleńsku założenie kamienia węgielnego pod budowę kościoła Zgromadzenia Sióstr Felicjanek. Ceremonii tej dopełni J. E. ks. biskup Dunajewski o godzinie 8ej rano.

Projekt kościoła jest pomysłem budowniczego p. Jaworzyńskiego.

Wypadek. Przy moście na ulicy Starowiśniej wczoraj wieczorem o godz. wpół do 10 przejechały dwie furi strażnika akcyzowego p. K. Wypadek taki może się nieraz jeszcze powtórzyć, miejscowość ta bowiem nie jest wcale oświeconą.

(r) **Lwów 31 lipca.** Eksportacja zwłok ś. p. Kazimierza hr. Krasickiego odbyła się dziś o godzinie dziewiątej zrana przy tłumem zgromadzonym reprezentantów wszystkich stanów. Wśród tłumy tego, widzieliśmy p. namiestnika Alfreda hr. Potockiego, który na obrzęd żałobny przybył z Łańcuta, przedstawicieli wydziału krajowego, Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, dyrekcję galicyjskiej Kasy Oszczędności, p. vice-prezydenta namiestnictwa F. Zaleskiego, prezydenta wyższego sądu krajowego br. Schenka, wielu dziennikarzy, literatów i urzędników kolei Karola Ludwika. Na tłumie przy krzyżu polskim zasługi wojskowej, żłomnie wieniec nadesłany przez instytucje, którym zmarły przewodniczył. Kondukt prowadził ks. biskup Morawski w asystencji bardzo licznego duchowieństwa. Kiedy zwłoki zacnego obywatela wyniesiono z gmachu zakładu Ossolińskich, pożegnał je Dr. Kętrzyński z estrady mową, w której podniósł wszystkie zasługi ś. p. Kazimierza hr. Krasickiego położone około rozwoju instytucji, której był kuratorem. Nieboszyk obejmując kuratorję zakładu nar. im. Ossolińskich po śmierci Jerzego księcia Lubomirskiego obrócił zdolności swoje administracyjne na korzyść tegoż zakładu, a pomimo, że za jego zarząd wydatki na cele naukowe potrożyły się a liczba pracowników podwoiła się, powiększył ogólny majątek przeszło o 43,000 złr. Po dyrektora zakładu Ossolińskich, przemawiał Włodzimierz hr. Russocki i przebiegając życie zmarłego największy nacisk położył na wyrazy wypowiedziane niegdyś przez ś. p. nieboszczyka a świadczące o jego

szlachetnych przekonaniach. Brzmia one jak następuje: „Pracując dla kraju nie uważam tego za ofiarę, tylko za ścisłe dopełnienie obowiązku narodowego“. Iuż to ludzi na nieszczęście służąc ojczyźnie, zdają się służyć z łaski nie uważając wierności swej za obowiązek ale raczej za łaskę. Następnie zwłoki przeprowadzone zostały do kościoła archikatedralnego gdzie odbyło się nabożeństwo żałobne. Późem odwieziono je na dworzec kolei, gdzie rzewnemi wyrazami pożegnał je p. Waleryan Podlewski. Na gmachach: zakładu nar. im. Ossolińskich, Tow. Kredyt. Ziemskiego, galicyjskiej Kasy Oszczędności i na dworcu kolei Karola Ludwika powiewały czarne chorągwie.

Administracja ordynacyi przeworskiej i kuratoryja Zakładu nar. im. Ossolińskich, przechodzi w moc postanowień testamentu ś. p. księcia Jerzego Lubomirskiego, na Alfreda hr. Potockiego, aż do pełnoletności ordynata ks. Andrzeja.

Kanał łączący San z Dniestrem. Ministerium spraw wewnętrznych rozporządzeniem z dnia 27 lipca udzieliło inżynierowi cywilnemu Feliksowi Laurentowi koncesję na utworzenie towarzystwa akcyjnego, celem wybudowania kanału spławnego między Sanem i Dniestrem, oraz prowadzenia żeglugi na tym kanale i rzekach Wiśle, Sanie i Dniestrze.

Proces hr. Della Scalla przeciw ks. Kaczale i Włodz. Barwińskiemu o obrazę honoru, stanowiący pendant do smutnej pamięci sprawy hnilickiej rozpoczął się wczoraj przed sądem przysięgłych we Lwowie po kilkutygodniowej przerwie. Proces ten toczy się jak wiadomo o to, że ks. Stefan Kaczala napisał artykuł, wydrukowany w „Dile“, w którym to artykule, omawiając sprawę hnilicką, powiedział na hr. Della Scallę: „*O agitator (za prawosławiem), za którym na darmo szukają*“. Oskarżeni bronili się na poprzedniej rozprawie w ten sposób, iż w słowie „agitator“ nie upatrywali nie karygodnego, hanbiącego lub niehonorowego, oświadczyli także, że nie mieli zamiaru obrazić hr. Della Scallę. Mimo to nie przyszło do zgody, którą i wczoraj nadaremnie tentowano. Przystąpił więc trybunał do dalszej rozprawy; z której rezultatem nieomieszkamy zaznajomić naszych czytelników.

Przesycona poprzednim procesem publiczność lwowska, nie zaszczęciła swoją obecnością procesu hr. Della Scalla.

Nominacje konsularne. P. Karol Bolesławski c. k. konsul generalny, obecnie prowizorycznie pełniący służbę w Paryżu, powołany został na kierownika konsulatu w Galaczu a zarazem mianowano go austriacko-węgierskim węgierskim członkiem europejskiej komisji dunajskiej. P. Kajetan Zagórski, c. k. wice-konsul, kierujący konsulem w Widdyniu, otrzymał tytuł i charakter konsula.

Drugi Numer „Kraju“ Petersburskiego, w duchu programu pierwszego numeru redagowany i rozwijany, otrzymaliśmy dzisiaj.

Adolf Saczurów Dobrzański, jeden z uniwersyteckich w ostatnim wielkim procesie lwowskim, wraz z córką swoją Olgą Hrabar, przenosi się na stałe zamieszkanie do Wiednia.

P. Machalski, inżynier kolei Czerniowieckiej, otrzymał na wystawie elektrycznej w Paryżu srebrny medal zastęgi.

Wystawa obrazów, szkiców i rzezb w Przemysłu. Artysci w Krakowie, którzy chcą wziąć udział w „Wystawie obrazów, szkiców i rzezb“ w Przemysłu, raczą się zgłosić listownie wprost do p. Juliusza Miena w Krakowie (ulica Karmelicka Nr. 42 nowy), który upoważniony jest przez komitet wystawy do przyjęcia ich prac i do odesłania takowych na koszt wystawy do Przemysłu. Termin do zgłoszenia się 15 sierpnia — termin do odesłania obrazów 20 sierpnia. Wystawa trwać będzie przez cały miesiąc Wrzesień.

P. Paweł Merwart, utalentowany malarz polski, przybył z Paryża do Lwowa, dla wykonania kilku zamówionych portretów. P. Merwart udać się ma także w Sanockie i Karpacze. Szkice okolic i typów ludowych, przysyłać będzie do tygodnika francuskiego „Le monde illustré“.

Zabójstwo. Otrzymujemy z Podgórzęd następującą relację: „We wtorek dnia 25 t. m. odbył się tu odpust na św. Jakób. Po niesporach rozchodzić się zaczęli ludzie. Chochorowski Józef, 24 lat liczący, urolnik z 20 pułku piechoty, zamieszkały w Chochorowicach przy rodzicach, powracał również do domu i po drodze wstąpił do karczmy w Brzezny na szklankę piwa. Za nim pośpieszało kilku parobków, którzy mieli się pytać przechodni, czyli nie widzieli Chochorowskiego idącego ku domowi. A gdy się dowiedzieli, że wstąpił do karczmy w Brzezny, weszli za nim uzbójcy w podkultki od wozu i po krótkiej przemowie rozpoczęła się bitka, która nie trwała dłużej nad parę sekund. Po silnem uderzeniu w głowę padł Chochorowski nie żywy w proggu karczmy, napastnicy zaś okładali kijami już tylko trupa. Tak tu opowiadają zabójstwo. Obiega pogłoska — nie wiemy jednak o ile uzasadniona — że wójt miejscowy nazwiskiem Wnęk, zamiast przyaresztować mordców miał radzić, aby uciekali w świat. Dwóch braci nazwiskiem Kumorów i trzeci Antoni Pasiut z Niskowy, tego samego dnia wieczorem poszli do Starego Sącza i zameldowali się do sądu, że popełnili zabójstwo, żądając aby ich przyaresztowano. Dwóch innych parobków, którzy bili zamordowanego już Chochorowskiego, odstawili żandarmi następnego dnia do sądu. Trudno odgadnąć, jaka była istotna przyczyna tego napadu, jedni mówią, że Ch. kochał się

i zamyslał żenić z młodą i urodną córką mających rodziców, którą równocześnie jeden z zabójców chciał pojąć za żonę. Inni mówią, że Chochorowski był awanturnikiem; każdego w karzynie napastował i bił się z każdym, chcąc każdemu dać uczyć swą siłę. To też miało być powodem bitki, towarzysze bowiem chcieli mu udowodnić, że go potrafią pokonać. W czwartek dnia 27 b. m. popołudniu przywieziono ciało Chochorowskiego na cmentarz do Podegrodzie, gdzie też lekarz sądowy dopełnił obdukcji w przytomności delegowanego sędziego oraz miejscowego urzędu gminnego. Dziś (w piątek) rano przeniesiono ciało z cmentarza do kościoła dla odbycia obrzędów religijnych i pogrzebu.

Wyprawa Stefana Rogozińskiego. Z listu prywatnego dowiadujemy się, że wyprawa naszego współziomka narażona jest chwilowo na nowe zwłoki z powodu niedostatecznej dotąd uregulowanego stanu finansów. Nie wątpimy jednak że S. Rogoziński, który złożył tyle dowodów wytrwałości i energii, przezwycięży wszystkie przeszkody i dosięgnie zamierzonego celu. Uprasza on za pośrednictwem naszym wszystkie redakcje polskie o przesyłanie mu dzienników swoich do Afryki pod następującym adresem: „Expedition Rogoziński, by Liverpool, for Cameroons (West-Africa)”, pragnie bowiem być ciągle w związku duchowym z krajem rodzinnym.

Kolej jarosławsko-sokalska. Dowiadujemy się, że sprawa budowy kolei jarosławsko-sokalskiej jest już rozstrzygnięta. Otrzymać ją ma konsorcjum na czele którego stoi p. Gwałbert Ziembicki. Inżynierowie sekcji i pomniejsi przedsiębiorcy, prawie wyłącznie są krajowcy.

Sprostowanie. Z powodu wzmianki naszego korespondenta lwowskiego wyliczającej osoby starającej się o redaktorstwo „Gazety Lwowskiej” proszeni jesteśmy przez p. Kazimierza Chładowskiego o oznajmienie, że on w szeregu kompetentów nie stoi.

W Ropicy-ruskiej w kopalni ropy pp. B. i N. Górnik Duda z Dominikowic przez własną nieostrożność wpadł do szybu, mającego głębokości około 60 sążni. Nieszczęśliwego wydobyto bez życia.

Wiadomości teatralne. P. Wesołowski, przedsiębiorca przyszłego teatru w zimowego polskiego w Petersburgu oświadcza w liście pisanym do „Kraju”, że nie myśli przedstawiać *ofenbachów* tylko utwory należące do repertuaru Teatru Rozmaitości w Warszawie. P. W. podziękował teatr Kononowa.

Serce Hugona Kołtata złożone w Wiśniowej w Sandomierskiem ma być obecnie z grobów wydobyte i umieszczone w ścianie kościelnej pod tablicą pamiątkową. Tablicę tę wykuł z czarnego marmuru p. Faustyn Cengler, rzeźbiarz warszawski.

Wspólne winy nowa sztuka ludowa p. J. K. Galasiewicz, artysty dramatycznego, przedstawiona obecnie w Warszawie powiodła się i niemal jednomyślnie chwaloną jest przez krytykę tamtejszą.

Prokuratura w Królestwie Polskiem — jak donosi „Echo” — ma być zniesiona. Natomiast w każdej gubernii mają być utworzone posady obrońców skarbu. Takich obrońców w gubernii warszawskiej będzie ośmiu w innych po jednym.

Genealogia Arabi paszy. Ktoby wierzył, że zaciekle ten egipcjanin i wynawca islamu nie jest bynajmniej turkiem, tylko hiszpanem. Tak przynajmniej utrzymuje wychodzący z Barcelonie pismo „Benguardia”, które twierdzi, że Arabi urodził się w hiszpańskim miasteczku Denia, gdzie dotąd istnieje mała rodzina Arabi, której głową jest niejaki Francisco, liczący lat 77 dzisiaj i przewany, z powodu ogólnej sympatii, jaką się cieszy, *tio Arabi* (wójcio Arabi). Ten Francisco miał podobno syna, imieniem Tonio, który służył jako majtek, na hiszpańskim okręcie wojennym. Pewnego dnia, podczas gdy okręt stał na kotwicy pod Tunisem, Tonio pokłócił się z kapitanem i zadał mu kilka pchnięć nożem w brzuch. Potem skoczył do morza, popłynął do lądu i zaraz zdeklarował się w mieście, że chce przyjąć wiarę mahometanską. Tym sposobem uszedł groźnej mu extradycji na żądanie konsula hiszpańskiego. Renegat ten otrzymał nazwisko swoje rodowe, pod którym zaciągnął się do armii egipskiej. Co się dalej stało, wiadomo dziś, — lubo wiedzieć nie można, co się dalej stanie. Za prawdziwość powyższych szczegółów poświadczamy odpowiedzialność barcelońskiemu dziennikowi.

Hrabia i hrabina Chambord goszczą obecnie w Marienbadzie, gdzie jak nam donoszą, w ostatnich czasach zmniejsza się kolonia polska.

Pojedynki na szpady są rzeczą bardzo praktykowaną pomiędzy dziennikarzami francuskimi. W tych dniach na granicy Belgii i Hollandii odbył się miła podobna walka pomiędzy p. A. urelianem Scholl, kronikarzem *Evenement* (dawniej naczelnym redaktorem *Gaulois*) a p. Hardem-Hickey redaktorem *Triboulet*. Kiedy zapasnicy stanęli na placu, żandarmi holenderscy wpadli na nich i nie dali pojedynkowi przyjść do skutku.

Pewien głuchoniemy rozmawiał z przyjacielem swoim na migi; ten zaś tajemniczo był w obrazowy alfabet biednego kaleki.

Głuchoniemy opowiadał jakąś doznana krzywdę, a gesta jego były tak gwałtowne, częste, gorączkowe i żwawe, że zniecierpliwiony przyjaciel zasłoniwszy sobie oczy zawołał:

— Na miłość boską nie krzycz-że tak strasznie, przecież ślepy nie jestem.

Repertuar teatralny: We *Srode* „Chusteczka koronkowa” (Spitzentuch der Königin) w 3 aktach. We *Czwartek* „Córka pani Angot” w 3 aktach. W *Sobotę* „Chusteczka koronkowa” po raz drugi. W *Niedzielę* „Apainne” w 3 aktach, muzyka Möllekera.

Wiadomości policyjne. — Aresztowano: Maryanne Milez, za kradzież. Olszewska Walerye, za kradzież mydła. Wróblewska Anne, za kradzież chustki. Krzemieńskiego Teofila, za oszustwo. Pasierbek Wiktorye, za kradzież w służbie i Robaka Ignacego za uczestnictwo w tej kradzieży. — Dziesięć osób za pijaństwo. — Regine Król, ukarano policyjnie za oblanie wodą przechodzącego izraelitę koło kamienicy.

Kalendarzyk. Jutro: N. M. P. Anielskiej i św. Alfonsa. We *Czwartek*: *Znalezienie świętego Szczepana*.

Odpowiedzi od redakcji.

Panom: J. K. Sikorskiemu i W. Wadowskiemu. Jeśli chodzi o to, że *czeladnik* nie może być w terminie tylko w obowiązku, chętnie prostujemy pomyłkę niniejszą odpowiedzia, co do faktu zaś samego nie ma co prostaować, gdyż wiadomości tego rodzaju podajemy podług raportu policyi.

Przegląd polityczny.

Na czele dziennika podajemy dzisiaj kilka uwag o politycznym położeniu, jakie wytworza się powoli ale coraz groźniej na horyzoncie starego świata.

Uwagi nasze dotyczące bezpośredniego konfliktu pomiędzy Anglią i Turcją i zaznaczające powolne wynurzanie się Moskwy do światła wschodniego, które zapala się coraz większym płomieniem nad brzegami Nilu i Bosforu — schodzą się dziwnie z uwagami naszego korespondenta o położeniu w Bułgarii, zaś artykuł ministerialnego organu „Fremdenblattu” o agitacjach panslawistycznych, napisany *ex re* procesu lwowskiego łączy powyższe uwagi w przepyszną wiązanke, wśród której stoi nasz naród, wielki duchem i historią ale skępowany w działaniu i wycieńczony na siłach. Kiedy rozegrają się te losy wielkie a sprzeczne, niewiadomo jeszcze, ale obowiązkiem jest publicysty oświecać swoich czytelników o rozwijającym się położeniu w szerszej jego a nie lokalnej tylko koncepcji, zwłaszcza gdy zbliżamy się do kryzysu.

Telegramy wczorajsze doniosły nam o dwóch ważnych faktach, mianowicie o odrzuceniu grzecznej, lecz stanowczej przez Włochy propozycji angielskich co do interwencji w Egipcie i o przyjęciu przez Hiszpanię zaproszenia ze strony Niemiec do udziału w obronie kanału suezkiego. Pierwszej wiadomości można się było łatwo spodziewać, co do drugiej, to już dawniej donosiliśmy, że gabinet madrycki czynił starania o przypuszczenie Hiszpanii do głosu międzynarodowego w sprawie uregulowania kwestii kanału suezkiego. Anglia i Francja nie korzystały z chwili, patrząc się krzywym okiem na pretenzje Hiszpanii. Niemcy zaś interesowane — jak mówią — tylko 1% procencie, zaprosiły Hiszpanię, dając o jeden więcej dowód swojego wpływu i znaczenia. W ten sposób Hiszpania wchodzi jako nowy czynnik w toczącym się procesie, związany już niejako moralnie przez zapraszające Niemcy.

Jakie stosunki pozakonferencyjne łączą Niemcy z Turcją, nie jest wiadomem, to wszakże zdaje się być pewnem, że zdecydowanie Porty do interwencji w Egipcie nie nastąpiło bez odmiany dotychczasowych warunków a także pozakonferencyjne porozumienie potęguje jeszcze bardziej grozę położenia.

Zamieszczone poniżej telegramy przedstawiają dalszy rozwój sytuacji.

Minister wspólny Kallay wybrał się już onegdaj w podróż do Bośni i Hercegowiny. Najpierw uda się do Serajewa, gdzie zabawić ma kilka tygodni.

Nominacja barona Nikolic cywilnym adwatem w Bośni i Hercegowinie doznała dobrego przyjęcia w kołach serbskich. „Zasława” wita wybór tego dostojnika z zadowoleniem, rokując z jego nominacji dla serbskich mieszkańców Bośni i Hercegowiny najlepsze nadzieje. Co na to powie opozycja serbska, tego nie chciejmy rozważać „Zasława”.

„Pester Lloyd” zestawia następujący bilans trzyletnich czynności gabinetu hr. Taaffeego: „Gdy cesarz powołał hr. Taaffeego do steru rządu, wielkie i ciężkie zadanie miał do pokonania nowy dostojnik, trzeba było bowiem przeprowadzić ogólne uznanie konstytucji, zadowolić niemieckie narodowości, przestrzegając przytem jak najściślej jednoci państwowej. Odtąd upłynęły trzy lata i w tym okresie hr. Taaffe zbliżył się olbrzymio do wytkniętego celu, a nawet poniekąd cel ten osiągnął. Czesi zasiadają w Radzie państwa, uznali konstytucję, nauczyli się nawet ją cenić i nikt dzisiaj nie myśli o naruszeniu jej zasad. Tym sposobem hr. Taaffe rozwiązał pomyślnie pierwszą część swojego zadania.

Drugim zadaniem prezydenta ministrów było zadowolenie narodowości niemieckich i pojednanie ich ze *status quo* o tyle przynajmniej, o ile to było możliwem ze względu na potrzebę ścisłego przestrzegania interesów ludu niemieckiego, oraz ze wzglę-

du na niezwykle położenie potrzeby państwa. Traktowanie tej sprawy ułatwiało znakomicie ta okoliczność, że unikano wkraczania na pole prawnopañstwowe i trzymano się ściśle granic nakreślonych konstytucją. Wierno-konstytucyjni zapraszali wielokrotnie Czechów do swojego stołu, ci jednak nie korzystali z gościnności opozycji, owszem pozostali wiernymi do ostatka tym, z którymi sojusz zawarli. Gabinet nie uznaje potrzeby ani też uprawnienia do hegemonii jednego szczepu w Austrii, ponieważ jednak nie może poprawiać historii, ani też stworzyć nowego języka, przeto przyznaje, że język niemiecki może i musi pozostać jedynie i wyłącznie językiem urzędowym w Austrii. Gdyby pojedyncze narodowości chciały także to uznać, a są wszelkie widoki, że tak się stanie, w takim razie państwo więcej jeszcze niż dotychczas mogłoby uczynić dla ich rozwoju.”

Niemcy zajmują się spiesznem fortyfikowaniem Torunia. Dzienniki wiedeńskie donoszą, że liczny zastęp oficerów inżynierii i urzędników fortyfikacyjnych przebywa od pewnego czasu w Toruniu, zajmując się gorliwie obwarowywaniem tego miasta. Roboty odbywają się z zachowaniem wszelkich ostrożności, nikomu nie wolno zbliżyć się do rejonu fortyfikacyjnego, sypanie okopów i robót murarskich powierzono wyłącznie żołnierzom z wykluczeniem prywatnych przedsiębiorców. Pierwotnie chciano podobno utworzyć z Torunia wielki obóz oszańcowany, w którym możnaby było pomieścić 200 — 300.000 wojska, ostatecznie jednak zdecydowano się zamienić to miasto w pierwszorzędną fortecę na wzór Metz, Strassburga, Poznania i innych.

„Nordd. Allg. Ztg” zamieszcza urzędowy komunikat, w którym powiedziano, że skazany niedawno za zdradzenie Rosji planów fortyfikacji nadbrzeżnych, nadsternik Meiling miał z początku bardzo mało stosunków z oficerami marynarki rosyjskiej. Dopiero na początku r. 1882 udało mu się dostać księgę sygnałową, oraz plan stacji nadbrzeżnych narysowany na wypadek wojny. Doniesienia jego o torpedach były niedokładne i mało znaczące. Mimo to zdrada Meilinga mogła być wydać bardzo złe następstwa. Za zdradzenie tajemnic otrzymał Meiling od moskali zaledwie kilka tysięcy marek.

„Nowoje Wremia” donosi, że w rosyjskiem ministerstwie spraw zagranicznych ma nastąpić wkrótce redukcja etatów. Mianowicie — istnieje zamiar zniesienia wielu urzędów przy poselstwach rosyjskich w drugorzędnych państwach tak w Europie, jak i w innych częściach świata.

Prokuratorem wojennym przy okręgowym wojennym sądzie Kijowskim i dyrektorem tajnej policyi dla śledzenia nihilizmu w południowej Rosji mianowany został na miejsce zabitego jen. Strelnikowa, jen. Charławow, były naczelnik straży przybocznej cara Aleksandra II, podczas jego wycieczek letnich do Liwadii.

Skazani przez sąd wojenny w Bałcie za rabunki i morderstwa, popełnione podczas rozruchów anti-semickich w tem mieście, na śmierć przez powieszenie: Papuga, Mand i Majdanczuk, podawali do kijowskiego generał-gubernatora Drentelna prośbę o ulaskawienie. Prośbę tę, jak donosi „Golos”, jen. gubernator uwzględnił i zredukował karę śmierci na dożywotnią katorgę. Nadto trzem skazanym przez sąd wojenny do ciężkich robót za udział w rozruchach, zakres kary został zmniejszony: Knapczukowi z 15 na 10, a Sadowskiemu i Kłapce z 10 na 5 lat.

Dzienniki petersburskie donoszą, że w końcu lipca odbywać się będzie w sądzie okręgowym petersburskim proces przeciw policmajstrowi miasta Kronsztatu, kapitanowi marynarki Hołowaczewowi, oskarżonemu o rozmaite nadużycia służbowe, grube przekupstwo i malwersacje pieniędzy skarbowych. Śledztwo w tej sprawie prowadził z wielką energią delegowany z Petersburga *ad hoc* urzędnik śledczy do spraw szczególniej ważności i skończył swe zadanie w ciągu dwóch miesięcy, wykrywając niesłychane nadużycia. „Nowosti” zwracają uwagę na fakt, że w ciągu lat kilku mówiono głośno i powszechnie o nadużyciach Hołowaczewa i jego przekupstwie, ale to wszystko uchodziło mu bezkarnie, aż dopiero niedawno władze zwróciły na to uwagę. „Rozumowano sobie może — czyni tenże dziennik w końcu sztyderską uwagę — że byłoby niesprawiedliwością, aby jeden Kronsztadzki policmajster odpowiadał za to, czego sobie pozwalają bezkarnie wszyscy podobni jemu urzędnicy w całej Rosji.” Ta uwaga dziennika rosyjskiego charakteryzuje w sposób bardzo dobitny stosunki rosyjskie.

Telegramy „Gazety Krakowskiej.”

(Agencyjne).

Wiedeń 1 sierpnia. Następujące serye losów z r. 1860 zostały dziś wylosowane: 161,

328, 426, 592, 748, 953, 1415, 1438, 1718, 1822, 1894, 1992, 2376, 2758, 2796, 2807, 2887, 3525, 4372, 4458, 4501, 4524, 4543, 4620, 5082, 5088, 5147, 5280, 5402, 5465, 5634, 5747, 5873, 5954, 6314, 6518, 6797, 6841, 7127, 7182, 7229, 7244, 7611, 8045, 8155, 8197, 8725, 8761, 8829, 9125, 9352, 9405, 9704, 9728, 9794, 9954, 10398, 10435, 10525, 10567, 10926, 10661, 10985, 11143, 11241, 11424, 11525, 11768, 12162, 12412, 12468, 12773, 12802, 12873, 13103, 13475, 13763, 13845, 14204, 14501, 14664, 14972, 15128, 15284, 15374, 15743, 15897, 16064, 16243, 16253, 16771, 16806, 16819, 16872, 16953, 17018, 17054, 17202, 17566, 17693, 17935, 18042, 18366, 18444, 18647, 18702, 18748, 18873, 18920, 19181.

Tryest 1 sierpnia. Arcyksiąże Karol Ludwik przybył tutaj pośpiesznym pociągami. Od dworca kolei do gmachu namiestnictwa utworzyła publiczność szpaler i witała go serdecznie. O godzinie 10 przed południem udał się arcyksiążę w otwartym powozie przez zapchaną publicznością ulicę do budynku wystawy, gdzie przy pawilonie cesarskim powitany został przemową prezesa wystawy p. Reinelta. W mowie tej upraszał przewodniczący arcyksięcia, ażeby otworzył wystawę produktów przemysłowych i rolniczych utworzoną przez obywateli Tryestu na pamiątkę 500-letniej łączności Tryestu z potężnym domem Habsburskim. Arcyksiąże odpowiadając wyraził ukontentowanie, że może się osobiście przekonać o znakomitych postępach, jakie zrobiła produkcja krajowa w ostatnich czasach.

Jako członek rodziny cesarskiej — rzekł arcyksiążę — cieszę się podwójnie, że wystawa odbywa się z powodu uroczystej chwili, gdy Tryest święci 500-letnią rocznicę połączenia z ojczyzną. Arcyksiąże wyraził następnie gorące życzenie, ażeby wystawa uświetniona została najlepszym skutkiem, ażeby z Tryestu udzielił się monarchii blask i korzyść z wystawy. W końcu oświadczył arcyksiążę, że wystawa jest otwartą. Żywe okrzyki: „Hoch” i „Evviva” zabrzmiały, eskadra dała salwy z dział, muzyka zagrała hymn ludowy wśród wielkiego zapalu zgromadzonych. Arcyksiąże udał się następnie do lokalów wystawy i odpowiedział również serdecznymi słowy na przemówienie prezydenta węgierskiego komitetu wystawy.

Paryż 1 sierpnia. Na wniosek deputowanego z partii radykalnej odroczone została izba do czwartku, ażeby wyczekać utworzenia nowego gabinetu.

Z Aleksandrii donoszą: Khedyw upoważnił wojska angielskie, ażeby zajęły każdą linię kanału, której okupację w celu wypędzenia rokoszanów uważają za potrzebną.

Arabi nakazali beduinom, ażeby w obrębie brzegów kanału słuchali rozkazów Lessepsa; wszystkie certyfikaty Lessepsa zaopatrzone osoby mogą się bezpiecznie udawać aż do Kairo.

London 1 sierpnia. (Biuro Reutersa). Z Aleksandrii donoszą, że bombardowanie Abukiru chwilowo zaniechane zostało. Angielskie i francuskie oddziały piechoty marynarskiej wyładowali pod Ismailą. Komendant niemieckiej łodzi działowej „Mewa” w Port-Said otrzymał instrukcję, ażeby w żadnym razie nie wyładowywał ze swoimi majtkami w celu obrony współobywateli niemieckich, lecz w razie niebezpieczeństwa zabrał ich na pokład. Na linii placówek pod Ramleh panuje spokój; niemiecki generał konsul odjeżdża jutro na urlop, tylko jenerałni konsulowie angielski, francuski i włoski pozostają.

London 1 sierpnia. Izba niższa przyjęła 143 przeciw 23 głosom pokrycie ekspedycji wojsk indyjskich do Egiptu z dochodów indyjskich i przyjęła wskutek tego zmianę ustawy podatkowej bez głosowania. W izbie parów przyjęty został wniosek Salisburego w sprawie bilu dzierżawnego, chociaż rząd występował przeciw temu wnioskowi.

Konstantynopol 1 sierpnia. Rosyjski przedstawiciel na konferencji otrzymał instrukcję co do dalszego zachowania się. Chociaż nie jest jeszcze wiadomem, co te instrukcje zawierają, to jednak w kołach politycznych przewidują, że Rosya wystąpi z konferencji, a tem samem konferencja upadnie.

Aleksandria 1 sierpnia. Admirał Seymour udał się onegdaj wieczorem na pokładzie okrętu „Helikon” przed Abukir dla rekonesansu i przekonał się, że forty dobrze są uzbrojone i że załoga pracuje ustawicznie.

Kursa telegraficzna z d. 1 sierpnia 1882.

Wiedeń, 2 godz. 30 m. pop.

Renta papierowa 77 10. Renta srebrna 77 75. Renta złota 95 40. Renta z ota węgierska 119 90. Losy z r. 1860 130 50. Akcje banku narodowego 829 —. Akcje kredyt. 318 —. London 120 20. Napoleony 9 56. Lombardy 138 75. Losy z roku 1864 172 —. Akcje kolei Karola Ludw. 320 —. Akcje Lwow. Czerniow. 173 —. Akcje kol. węg. północno-wschodn. 164 50. Akcje Anglo-Banku 121 50. Oblig. ind. galicyjsk. 99 60. Losy prem. węgierskie 121 —. Akcje kolei Koz. Bogum. 149 50. Akc. kolei półn. zachod. austr. 213 —. 6% Listy zast. hipoteczne 192 —. Marki 58 80. Ruble 119 75. 4% Listy zast. Gal. Zakl. Kred. Ziem. 102 —. 5% Renta pap. 93 10.

Uspokojenie giełdy: chwilejnie.

Już powróciłem i ordynuję jak przedtem od godz. 3—4 po południu przy ulicy Szczepańskiej pod Nr. 11.

Dr. Ludwik Wiszniewski.

WILHELM FENZ

w Krakowie,
poleca wielki wybór świeżych i najmodniejszych

GUZIKÓW

czarnych i fantazyjnych we wszystkich odcieniach.

Płótno King.

Krótką trwałość płótna (wskutek chemicznego blichowania) spowodowała nas do wyrabiania pod powyższą nazwą materii posiadającej trzykrotnie trwałość płótna a tańszej o 60 procent. Płótno King jest najlepszą, najtrwalszą i najtańszą materią na wszelkie gatunki bielizny. Nasz znak jest urzędowo ochronionym, kto go naśladuje, zostanie sądownie ukaranym. Płótno King sprzedaje nasz podpisany skład

1 sztukę 78 centym. 20 metr. długości na kałesony i bieliznę bardzo trwałą . . . 7—
1 sztukę 88 centym. szerokość na piękne koszule męskie i damskie, wszelkie gatunki bielizny 16-kłowej . . . 8 50
1 sztukę 175 centym. szerokość 15 metr. długości na 6 sztuk wielkich prześcierań bez szwu . . . 11—
1 sztukę 195 centym. szerokość na włoskie łóżka . . . 12—
Celem przekonania się o gatunku, przesyłamy bezpłatnie próbki wszystkich gatunków.

M Beyer i Sp.

w Krakowie,
Sukiennice Nr. 13 — 14
695 10.

Fabryka istniejąca od 26 lat.

PIERNIKI SALONOWE!

w paczkach po 40 cent. i po 30 cent. — Placек królewski przekładany 1 złr. 50 cent. — Paczka przekładanych pierników konfitura za 50 cent. — Całusków 30 za 20 cent. — Grymasików 30 za 20 cent. W FABRYCE PIERNIKÓW istniejącej od 26 lat

K. Mołeckiego

w KRAKOWIE przy ulicy

Brackiej pod Nr. 158.